

Promocija izdelkov slovenskih avtohtonih pasem

Predstavniki Javne službe nalog genske banke v živinoreji Univerze v Ljubljani Biotehniške fakultete, Oddelka za zootehniko, skupaj z Ministrstvom za kmetijstvo in okolje že od leta 2004 organizirajo enodnevni strokovni posvet o stanju živalskih genskih virov v slovenskem kmetijstvu. Posvet je tematsko posvečen delu na ohranjanju slovenskih avtohtonih pasem domačih živali. Vsako leto je podrobneje predstavljena aktualna tematika in kot predavatelji vabljeni strokovnjaki iz tujine. Letošnji posvet smo poimenovali »Predstavitev primerov dobrih praks pri reji slovenskih avtohtonih pasem domačih živali«. Univerzitetne profesorje so na tem posvetu zamenjali rejci, ki so predstavili svoje kmetije ter izkušnje, ki jih imajo tako pri reji avtohtonih pasem kot pri izdelavi, trženju in promociji njihovih proizvodov. Kako ohraniti avtohtone pasme, ki so v primerjavi s tradicionalnimi in tujerodnimi pasmami ekonomsko pogosto manj zanimive, vendar so pomemben del naše naravne in kulturne dediščine, in kako tržiti njihove izdelke in istočasno ostati konkurenčni na trgu, so bila glavna vprašanja, ki so se pojavljala na posvetu. K sodelovanju je bila povabljena programska direktorica nevladne organizacije SAVE iz Švice, ki je predstavila delovanje njihove organizacije na področju ohranjanja avtohtonih pasem domačih živali ter starih avtohtonih

sort kmetijskih rastlin. Bistveno je zavedanje, da bomo rejo, rabo in trženje proizvodov avtohtonih pasem in sort rastlin uspešno ohranili le z spodbujanjem RABE le teh. Lokalna in tradicionalna reja avtohtonih pasem namreč lahko kupcem ponudi posebne proizvode, ki ohranjajo tradicijo in varujejo okolje. Za ta namen pri organizaciji SAVE že od 2004 razvijajo blagovno znamko HERISTATE, ki bo predstavljala proizvode avtohtonih pasem domačih živali in sort rastlin, v vseh evropskih državah. Blagovna znamka bo sinonim za proizvode avtohtonih pasem živali in sort rastlin. Za pridobitev blagovne znamke bodo postopki enostavni, njena pridobitev pa tudi finančno sprejemljiva za rejce.

KRANJSKA ČEBELA: Kakovost in trženje proizvodov avtohtone kranjske čebele je predstavil dolgoletni čebelar Anton Koželj iz Šmarja-Sap. Na začetku reje čebel je svoje izdelke prodajal na številnih mestih v Ljubljani in okolici. Danes večino svojih proizvodov proda na glavni ljubljanski tržnici in na domu. Doma je uredil tudi bogat muzej z zbirko čebelarstva orodja, stare literature, fotografij ter različnih drugih zbirateljskih umetnin. Embalaži, v kateri proda večino svojih izdelkov posvečajo še posebno pozornost. Le ta je ročno poslikana z različnimi motivi iz čebelarstva in motivi Slovenije. Svojo ponudbo je razširil tudi na darilni program, ter ogledom čebelarstva na stojiščih, ter izvozom čebeljih družin.

CIKASTO GOVEDO: Janez Urh je rejec cikastega goveda iz Trebije. Družinski ekološki kmetiji glavno živinorejsko panogo predstavlja prireja mleka. Na kmetiji pridelajo tudi svoja žita, vrtnine in les. Na njihovi kmetiji ni bilo nikoli intenzivne živinoreje. Odločitev za ekološko kmetovanje so povezali z idejo, da bi na svojih površinah v čim večji meri sejali seme starih sort žit in vrtnin. Od avtohtonih pasem domačih živali se jim je zdela najprimernejša cikasta pasma govedi, ki so jo na njihovi kmetiji redili že pred drugo svetovno vojno. Janez Urh je rejec z največjim številom živali cikaste pasme vključenih v kontrolo prireje mleka. Prihodnost vidi v ponudbi ekološko prirejenega mleka in mlečnih proizvodov slovenske avtohtone pasme cikaste goveda.

KRŠKOPOLJSKI PRAŠIČ: Rafael Pirš je rejec edine slovenske avtohtone pasme prašičev – krškopoljskega prašiča. Na posvetu je predstavil prodajo tekačev in plemenskega podmladka. Prihaja iz Tuhinjske doline in trenutno redi tri plemenske svinje, pripuščeno

Tradicionalen način priprave pečenja belokranjskega jagenjčka (Boris Grabrijan)

Drobni izdelki iz volnena filca (Boris Grabrijan)

rotometal d.o.o.

Studenec pri Krtini 14
1233 Dob, Slovenija

- Črpalke za mešanje gnojevke, zračenje in spiranje kanalov
- Puhalniki za transport sena
- Teleskopski trosilniki sena
- Ventilatorji za dosuševanje sena
- Gnezda za kokoši nesnice

Potopni mešalnik za mešanje gnojevke

Prezračevalni ventilatorji

Strgalniki za blatne hodnike

01/724 9 430 fax 01/724 9 431 gsm 041/67 47 12 www.rotometal.si info@rotometal.si

mladico in merjasca. Izpostavil je posebno okusnost mesa in proizvodov te pasme. Pri tem je poudaril, da vse svoje proizvode proda na domu, brez oglaševanja. V prihodnosti načrtuje zgraditev novega hleva, kar mu bo omogočilo tudi povečanje črede.

JEZERSKO-SOLČAVSKA OVCA: Z Jezerskega, ki je avtohtono območje jezersko-solčavske pasme ovc, se je posveta udeležil rejec Janez Smrtnik. Ovce redi na družinski ekološki kmetiji, ki leži na nadmorski višini 820 m, pašne površine pa se razprostirajo od 720 do 1500 m nadmorske višine. Glavno kmetijsko dejavnost na kmetiji predstavljajo gozdarstvo, živinoreja in rastlinstvo, več kot desetletje pa imajo na kmetiji alternativno testno postajo za ovne jezersko-solčavske pasme.

BELOKRANJSKA PRAMENKA: Rejo in trženje belokranjske pramenke je predstavil rejec, ki ima na tem področju zagotovo največ praktičnih izkušenj, Boris Grabrijan iz Velikih sel pri Adlešičih. Ni samo rejec, ampak tudi direktor Krajinskega parka Kolpa. Svoje delo na obeh področjih odlično združuje, kar se kaže v številnih promocijah različnih proizvodov te pasme. Prikazal je tradicionalen način priprave pečenja belokranjskega jagenjčka in volnene izdelke te pasme.

DREŽNIŠKA KOZA: Rejec drežniške koze je Blaž Kravanja iz Bovca, kjer se je v preteklosti glede na namen reje oblikoval mlečni tip drežniške koze. Svoj trop, ki šteje nekaj več kot trideset plemenskih živali v poletnem obdobju pase na Mangartski planini. Z mešanjem surovega polnomastnega kozjega, ovčjega in kravjega mleka v določenem razmerju izdeluje bovški sir. Svoje izdelke večinoma proda na domu, v času poletne paše pa na planini.

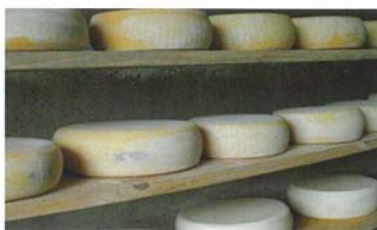
ŠTAJERSKA KOKOŠ: Rejec štajerske kokoši Peter Kovačec iz Radizelja je s svojo predstavitvijo, ki jo je poimenoval »Nova priložnost za štajerko« navzoče prepričal, da se možnosti na trgu lahko povečajo in doseže konkurenčnost tudi z rejo slovenske avtohtone pasme kokoši. V svoji predstavitvi je predstavil rejo avtohtone pasme šta-

Ekološka kmetija pri Urhovih na kateri redijo cike – hlev s sliko sv. Antona Puščavnika

Lecitacija ovnov jezersko-solčavske pasme pri Vovkovih (Janez Smrtnik)

Bovški sir z Mangartske planine (Blaž Kravanja)

Reja krškopoljskega prašiča (Rafael Pirš)

jerske kokoši, način trženja jajc in kopunov. Predstavil je tudi, kako je s svojim načinom reje živali in dela poskrbel za izboljšanje socialnih odnosov v njegovi vasi.

CENTER RINKA, SOLČAVA: Predstavnika Centra Rinka iz Solčave Marko Slapnik je med drugim predstavil primer dobre prakse v razvoju blagovne znamke »Latvica Solčavskega«, in »Bicka«, ki je izraz za polste-

ne izdelke iz volne jezersko solčavske pasme ovc. Od leta 2004, ki ga štejejo kot začetek te dejavnosti, so postali izdelki z imenom »Bicka« dobro prepoznavni tudi daleč izven Solčavskega. Omenil je številne prireditve in dogodke, turistične programe ter občinske projekte, s katerimi spodbujajo kreativnost in podjetnost lokalnih prebivalcev.

Med zaključki posveta, kjer so prvič kot predavatelji nastopili kmetje - rejci slovenskih avtohtonih pasem domačih živali, so vsi udeleženci poudarili pozitivno klimo, ki je bila dosežena predvsem s pomočjo podjetnih rejcev slovenskih avtohtonih pasem.

Center Rinka (Marko Slapnik)

Cebelarski muzej (Anton Koželj)

Njihovo zadovoljstvo in optimizem je zagotovo najboljša promocija in zagotovilo pri ohranjanju tega pomembnega dela slovenske naravne in kulturne dediščine.

dr. Metka Žan Lotrič in mag. Danijela Bojkovski, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko

Optigen *novo*

s pametno pakiranim dušikom do večje priraje!

- ✓ Nadzorovano izločanje uree - topnih beljakovin v vampu zagotavlja mnogo boljše presnovo krme
- ✓ Prihranek pri beljakovinskih krmnih surovinah 100g Optigen-a nadomesti 750g soje
- ✓ Povečana ješčnost osnovne domače krme... povečana priraja mleka / mesa brez dodatnih stroškov

MODRA ŠTEVILKA
☎ 080 73 74

Zahtevajte brezplačno svetovanje na domu!

ProFarm Sp. Senica 9; 1215 Medvode
KOŠENINA D.O.O. **WWW.PROFARM.SI**

Vreča 25 kg **67,80 €** + dostava

GEA GEA Farm Technologies
WestfaliaSurge

Od ideje do izvedbe!

www.feniks-gea.si

GEA Molža & Hlajenje Montaza | GEA Servis & Higiena Svetovanje | GEA Hlevska oprema Projektiranje

ROBOT ZA MOLŽO "Milone"
Z Multibox-sistemom lahko ustvarite pravi molzni center. Imeli boste vse funkcije in opremo strnjeno na enem meštu.

MOLZIŠČA
Kratke razdalje, odprt dostop ter boljši nadzor nad živino. Omogoča vam, da se popolnoma posvetite molži!

HLEVSKA OPREMA
Ležišča, krmne pregrade, gumi podloge za ležišča, strgala za gnojevko, betonske rešetke, krtače za govedo, mešala za gnojevko.

Lepo božične praznike in vse dobro v letu 2013

FENIKS

FENIKS d.o.o.
Francetova 6,
2380 Slovenj Gradec,
tel.: 02/88 41 619,
info@feniks-sg.si